

ยุทธศาสตร์ Farm to Fork ของสหภาพยุโรป : สู่อาหาร 'คลีน' และ 'กรีน'

By thaieurope - June 8, 2020



สหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมและเศรษฐกิจสีเขียว เห็นได้จากนโยบาย "กรีนดีล" (European Green Deal) ที่มุ่งจัดการสภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งขับเคลื่อนภูมิภาคยุโรปสู่สังคมไร้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในปี ค.ศ. 2050 และเสริมสร้างบทบาทของสหภาพยุโรปในการกำหนดมาตรฐานสากลด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2563 คณะกรรมาธิการยุโรปได้ออกยุทธศาสตร์ "Farm to Fork Strategy" ฉบับใหม่ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของนโยบาย European Green Deal โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการผลิตอาหารที่เป็นธรรม ดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม" ตั้งแต่กระบวนการปลูก การแปรรูป การบริโภคจนถึงการกำจัดขยะอาหาร อันเป็นที่มาของชื่อยุทธศาสตร์ "Farm to Fork Strategy"

ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมฟาร์มออร์แกนิก

Farm to Fork Strategy ตั้งเป้าหมายลดการใช้ยาฆ่าแมลงและวัชพืช รวมทั้งยาต้านจุลชีพในสัตว์ลง 50% ลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง 20% และเพิ่มฟาร์มออร์แกนิกให้มีส่วนคิดเป็น 25% ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดในยุโรป ภายในปี ค.ศ. 2030 (จากปัจจุบันที่มีฟาร์มออร์แกนิกคิดเป็น 7.5% ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด) ก่อนหน้านั้น เมื่อปี 2560 สหภาพยุโรปได้มีมติเห็นชอบให้ใช้สารกำจัดวัชพืชไกลโซเฟต (Glysohate) ต่อไปได้อีก 5 ปี ซึ่งก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์จากชนุ้ยาเยอรมนีและฝรั่งเศสต้องออกมามีสัญญาว่าจะลด (phase out) การใช้สารไกลโซเฟตในอนาคตอันใกล้ ในส่วนของไทย สารกำจัดวัชพืชก็เป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ โดยไทยได้ห้ามการใช้สารวัชพืชพาราควอตและคลอร์ไพริฟอสตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2562 และสำหรับสารไกลโซเฟตให้จำกัดการใช้ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรฐานยุโรปสำหรับอาหารนำเข้า

ยุทธศาสตร์ Farm to Fork Strategy ระบุว่า อาหารนำเข้าจะต้องได้มาตรฐานตามกฎระเบียบของสหภาพยุโรป โดยสหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับสวัสดิการสัตว์ การลดการใช้ยาฆ่าแมลงและยาต้านจุลชีพในสัตว์เพื่อป้องกันปัญหาการดื้อยา โดยผู้ผลิตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดใน EU Veterinary Medicinal Products Regulation ปี ค.ศ. 2562 อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ยังมีแผนจะทบทวนระดับการตกค้างของสารเคมีในสินค้านำเข้าเพื่อส่งเสริมให้ประเทศคู่ค้าเปลี่ยนมาใช้สารกำจัดวัชพืชและแมลงที่ปลอดภัยขึ้น

อียูจะสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านอาหาร โดยเฉพาะงานวิจัยที่ส่งเสริมการปรับตัวและลดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการพื้นที่เพาะปลูกอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับโรคระบาดในอนาคต นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2021 สหภาพยุโรปมีแผนจะออกกฎหมายเพื่อจำกัดการนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการทำลายป่า และให้ความสำคัญกับการประมงอย่างยั่งยืน การต่อสู้กับการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (illegal, unreported and unregulated fishing – IUU fishing)

ลดการบริโภคเนื้อแดง (red meat) และส่งเสริมอาหารที่ทำจากพืช (plant-based)

ในปัจจุบันชาวยุโรปยังคงบริโภคเนื้อแดง น้ำตาล เกลือและไขมันในระดับที่สูงเกินคำแนะนำ ในขณะที่การบริโภคธัญพืชโฮลเกรน (whole-grain cereals) ผลไม้ ผัก และถั่วยังน้อยเกินไป นำมาซึ่งปัญหาโรคอ้วนและเบาหวาน ดังนั้น สหภาพยุโรปจึงตั้งเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยให้ลดเนื้อแดงและเนื้อแปรรูป และหันมาบริโภคอาหารที่ผลิตจากพืชเพิ่มขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนการวิจัยพัฒนาอาหารจากแมลงเพื่อเป็นแหล่งโปรตีนใหม่แทนเนื้อสัตว์ นอกจากนี้ ผู้บริโภคอาจหันมากินเนื้อไก่และอาหารทะเลมากขึ้น เพื่อทดแทนเนื้อแดง ซึ่งก็น่าจะเป็น

แนวโน้มที่ดีสำหรับไทยในฐานะผู้ส่งออกไก่และอาหารทะเลอันดับต้น ๆ ของโลก รวมทั้งอุตสาหกรรมเลี้ยงแมลงเพื่อผลิตเป็นอาหารในไทยก็มีแนวโน้มที่จะเติบโตได้อีกมากในอนาคต โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรักษาและพัฒนามาตรฐานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสหภาพยุโรป

บังคับการติดฉลากแสดงข้อมูลโภชนาการบนหน้าผลิตภัณฑ์ (front-of-pack nutrition labelling)

คณะกรรมการยุโรปจะจัดทำข้อเสนอกฎหมายเพื่อบังคับให้ผลิตภัณฑ์อาหารทั้งหมดต้องติดฉลากแสดงข้อมูลโภชนาการบนหน้าผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การติดฉลากให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วยุโรปด้วย ฝรั่งเศสได้สร้างระบบฉลาก Nutri-Score ขึ้นมาเมื่อปี 2560 ซึ่งประเทศใกล้เคียง เช่น เบลเยียมและสเปนได้นำระบบฉลาก Nutri-Score ไปใช้ด้วยแล้ว และรัฐบาลเยอรมนีก็ประกาศเมื่อปลายปีที่แล้วว่า จะนำระบบ Nutri-Score มาใช้ในเยอรมนีเช่นกัน จึงเป็นไปได้ว่า ตามแผนของสหภาพยุโรปที่จะพัฒนาระบบฉลากให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วยุโรปนั้น จะใช้ฉลาก Nutri-Score ของฝรั่งเศสเป็นตัวอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ Farm to Fork ยังวางแผนจัดทำมาตรฐานสำหรับการติดฉลากแสดง ความยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมทั้งฉลากสวัสดิภาพสัตว์

อาหารสุขภาพในราคาย่อมเยา

คณะกรรมการยุโรปได้เสนอให้ประเทศสมาชิกลดภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าออร์แกนิก นอกจากนี้ จะมีการจัดซื้อสินค้าออร์แกนิกสำหรับ โรงเรียนและหน่วยงานภาครัฐเพื่อเพิ่มปริมาณความต้องการสินค้าออร์แกนิก

ความมั่นคงด้านอาหาร

สหภาพยุโรปเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่น่าเข้าสินค้าอาหารเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม วิกฤตโควิด-19 ทำให้สหภาพยุโรปตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และป้องกันการขาดแคลนอาหาร/สินค้าจำเป็นจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตในประเทศที่สาม สหภาพยุโรปจึงจะพยายามผลิตอาหารเองมากขึ้น และทำให้ห่วงโซ่การผลิตสั้นลง ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่าสหภาพยุโรปจะหันมาผลิตสินค้าเองทั้งหมด แต่การปรับเปลี่ยนของห่วงโซ่การผลิตโลกภายหลังวิกฤตโควิด-19 ก็อาจเป็นประเด็นท้าทายสำหรับผู้ผลิตไทยที่จะต้องเร่งสร้างนวัตกรรมเพื่อรักษาตำแหน่งผู้นำในการผลิตอาหารและอาหารสำเร็จรูปชั้นนำของโลก

ยุทธศาสตร์ Farm to Fork Strategy ได้กำหนดทิศทางนโยบายด้านอาหารของสหภาพยุโรป ซึ่งในลำดับต่อไปก็ต้องมีการจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว นักวิเคราะห์มองว่า เป้าหมายที่สหภาพยุโรปกำหนดขึ้น เช่น การลดการใช้สารเคมีภายใน 10 ปีข้างหน้าอาจไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ Farm to Fork Strategy คาดหวังของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันซึ่งให้ความสำคัญกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว และขยายโอกาสทางการค้าใหม่ในตลาดยุโรปซึ่งมีประชากรที่มีกำลังซื้อสูงกว่า 450 ล้านคน

HiStatr.com	
Vis. today	20
Visits	24 528 425
Online	3

สนับสนุนโดยงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ ข้อมูลจากทีมประเทศไทย ณ กรุงบรัสเซลส์ และส่วนราชการไทยทุกแห่งในยุโรป © 2548 - 2560 Thaieurope.net. สงวนลิขสิทธิ์